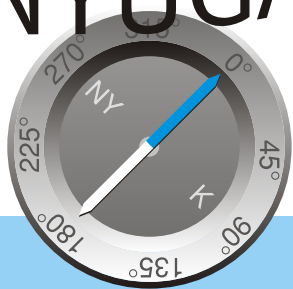

NYUGAT-MECSEKI Tájoló

Bakonya, Boda, Bükkösd, Cserdi, Cserkút, Helesfa, Hetvehely, Kővágószőlős, Kővágótöttös

Sok tervezés, még több munka

Interjú Dr. Hegyháti Józseffel

Az elvégzett munka szempontjából eredményes, az elkövetkező évek feladatainak kijelölésében mozgalmas évet zárt a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. – mondta Dr. Hegyháti József ügyvezető igazgató a társaság budapesti sajtótájékoztatóján. A jó hangulatú évzáró esemény után arra kértük az RHK Kft. első emberét, hogy az NymTIT-es települések lakóival is ossza meg az elért eredményeket és elképzelését a jövőről.

– A nyugat-mecseki közvélemény-kutatás biztató eredményt hozott az idén, de mi is az pontosan, amit a Boda környékén élőknek tudnia kell a térségbe tervezett kutatásokról?

– Mint azt már bizonyára sokan tudják, az RHK Kft. itteni projektje a nagy aktivitású hulladékok végleges elhelyezését célozza meg. Azt is mindig elmondjuk, hogy a Nyugat-Mecsekben, Boda térségében már megtalálták a kutatók azt a kőzetet, amely alkalmas lehet a további vizsgálatokra, sőt akár egy majdani tároló befogadására is. Ahogy a többi szakembernek, úgy nekem is meggyőződésem, hogy Magyarországnak szüksége van egy végleges, nagy aktivitású radioaktív hulladék-tárolóra, amely alkalmas lehet akár az atomerőmű kiégett fűtőelemeinek, akár a nagy aktivitású leszerelési hulladék biztonságos befogadására is. Az elmúlt időszakban a társaság más, sürgetőbb projektjei miatt ezt a feladatot az RHK Kft. forrás hiányában leszűkítette. Idén októberben azonban már újra végeztünk kutatófúrásokat, és az elkövetkező években a munkálataink felgyorsulhatnak, annak érdekében, hogy a kutatási eredmények alapján kijelölhető legyen

(Folytatás az 3. oldalon)

Dr. Hegyháti József idén is beszámolt a társaság munkájáról az újságíróknak

Idén is jól sikerült a Tájoló Nap

FALVAK HÍREI

BODA

Bodán a műfüves térségi rendezvénycentrum és kisközségi tér átadására még egy keveset várni kell, de már szinte minden készen áll.

Boda község közigazgatási területén, a Bakonya felőli oldalon, a nagy aktivitású hulladék elhelyezésének tervezetével kapcsolatos kutatófurásokat végeztek. Két darab fürőlyuk készült, 50 és 100 méter mélységben.

BÜKKÖSD

Az önkormányzat elkészítette a csatorna-építéshez szükséges pályázatot, amit a kiíró be is fogadott.

CSERDI

November elején megkezdődött a községben kiépített térfigyelőrendszer működtetése. A település több pontján elhelyezett kamerák, a hozzájuk tartozó felvevőrendszerrel, a helyi polgárok biztonságát szolgálják, éjjel és nappal egyaránt.

Elkészült a templom köré építendő 17 m hosszú kerítés terve. A barokk stílusjegyeket viselő elemeket Szatyor Győző fafaragó művész műhelye készíti majd. A tervek szerint hamarosan az avatóünnepségre is sor kerül.

HELESFA

Az időjárásnak köszönhetően novemberben folytatódhatott az építkezés, és a tervek szerint a napokban átadásra kerül – a járdaépítési program részeként – a Bükkösdi-víz, és az úgynevezett Malom-árok fölé tervezett gyalogos híd.

A TEUT pályázaton elnyert támogatás segítségével befejeződött a felső falurész útjainak aszfaltozása. A megújult utakon megindult a forgalom.

CSERKÚT

A Kővágószőlőst Cserkúttal összekötő, közismertebb nevén Vörösdombi úton három fekvőrendőrt helyeztek el a forgalom lassítása, biztonságosabbá tétele céljából.

A sikeres pályázati források segítségével megkezdődhet a polgármesteri hivatal teljes felújítása. A tervek szerint sor kerül az akadálymentesítésre, a nyílászárók cseréjére, a vizesblokk teljes felújítására, valamint a külső vakolat cseréjére is.

HETVEHELY

A Terület- és Régiófejlesztési Célelőirányzat (TRFC) pályázati segítségével egy kistraktor, egy fűnyíró, valamint egy pótkocsi vásárlására is sor került kb. 3,6 millió Ft értékben.

Október hónapban a település vendége volt a svájci partnertelepülés, Rafz 13 fős küldöttsége, akik egy 9 személyes Renault kisbuszt adtak ajándékba a falunak. A gépkocsi a település időseinek és sportolóinak könnyebb mozgását fogja segíteni.

KŐVÁGÓSZŐLŐS

November 18-án tartotta soron következő ülését a Nyugat-mecseki Társadalmi Információs és Területfejlesztési Önkormányzati Társulás (NymTIT) a kővágószőlősi tájékoztató irodában. A napirendi pontok között szerepelt a társulás III. negyedéves költségvetésének beszá-

molója, illetve áttekintették az elmúlt időszakban végzett tevékenységeket. Ezt követően a polgármesterek megvitatták a 2010. évi munkatervet, és szó esett a Dél-dunántúli Operatív Program (DDOP) és a Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) 6.1 pályázati lehetőségeiről is. Végezetül a 2010. évi társulási költségvetés koncepcióját tárgyalták meg a települések vezetői.

Átadásra került a Petőfi utca felújított útszakasza, melyen aszfaltozási munkákat végeztek.

További pályázati pénz segítségével elkészült, és október végén átadásra került a felújított temetői ravatalozó.

Megkezdődött az Egészségház teljes akadálymentesítésének II. üteme. A tervek szerint az átadásra januárban kerül sor.

KŐVÁGÓTÖTTÖS

Befejeződött a Petőfi utca aszfaltozása, az átadás után a helyi polgárok birtokba is vették az utat.

Megkezdődtek a térfigyelő kamera rendszer kivitelezési munkálatai, amennyiben az időjárás lehetővé teszi, még az idén elkezdődhet a próbaüzem.

Az Idősek napja alkalmából az Önkormányzat műsoros, vacsorával egybekötött estén látta vendégül a település ezen korosztályhoz tartozó polgárait.

A Faluszépítő és Falufejlesztő Egyesület hét emlékfát ültetett a 2009. évben született polgárai tiszteletére.

Az „Út a munkához” program keretében helyi polgárok segítségével került felújításra a volt italbolt helyisége.

(Folytatás az 1. oldalról)

egy föld alatti kutatólabor helye. Addig is folyamatosan tájékoztatjuk a lakosságot a terveinkről. Örömteli, hogy a helyiek nagy számban és rendszeresen vesznek részt az olyan programokon, mint amilyen például az év elején megrendezett tájékoztató körút volt.

– *Bodán kívül a másik három térségben is akadt munka bőven az idén. Kérem, ismertesse a legfontosabbakat a Nyugat-Mecseki Tájékoztató olvasóival?*

– Túl a századik beszállításon, túl az ezerhatszázadik hordón, túl az 5 km hosszú föld alatti folyosó feltárásán, így tudnám összegezni a Bataapátiban található Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló (NRHT) idei beruházását. A létesítmény már egy éve fogadja a paksi atomerőmű kis és közepes aktivitású hulladékát. Az ideérkező hordókat egyelőre a tavaly óta üzemelő, minden biztonsági követelménynek megfelelő felszíni tárolóban helyezik el, amíg el nem készülnek a föld alatti, végleges tárolókamrák. A két, kb. 1700 méter hosszú lejtőszakna már elkészült az összekötő vázatokkal együtt. Jelenleg a tárolótér és az ahhoz tartozó egyéb térelemek kialakítása zajlik. A felszín alatti létesítmény várhatóan 2011-től üzemel majd. Igaz, az átadás eredeti időpontja 2010 volt, de bizonyos geológiai körülmények és a közbeszerzést lassító tényezők miatt csak 2011-re készül el teljesen a tároló. A csúszás azonban nem okoz problémát, hiszen a felszíni létesítményben akár 3000 hordónak is helyet tudunk biztosítani. Komoly fejlesztéseket hajtunk végre Pakson is, ahol idén megkezdődött a Kiegészítő Kazetták Átmeneti Tárolójának (KKÁT) újabb 4 modullal történő bővítése. Az atomerőmű szomszédságában található tárolóban – ahol 50 évig

Az RHK Kft. paksi kirendeltsége és a KKÁT

pihennek a reaktorokban elhasznált fűtőelemek – az idei évben 480 kazettát helyeztünk el. Így jelenleg összesen 6067 kazettának ad otthont a KKÁT, melynek tervezői a paksi atomerőmű üzemidő-hosszabbításának kihívásaira is felkészülnek.

A hazai radioaktív hulladék-elhelyezés fontos helyszíne a Pest megyei Püspökszilágyon található Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló is. Az itt elhelyezett kis és közepes aktivitású hulladékokat nem az atomerőmű termeli, hanem olyan intézmények, amelyek működésük során szintén felhasználnak radioaktív anyagokat. Itt az elkövetkező években a biztonságnövelő és térfogat-felzabáló feladatokra kell majd összpontosítani. Ez a munka már az elmúlt években is zajlott, most az eddigi tevékenység biztonsági jelentése készül. A kész dokumentum a további feladatok meghatározását alapozza majd meg.

– *Egymást érik a paksi atomerőmű bővítéséről szóló fórumok, szakmai viták. Mi az, amire az RHK Kft.-nek is fel kell készülnie, milyen munkával jár a bővítés előkészítése az Önök számára?*

– A magunk részéről örömmel vettük tudomásul, hogy az üzemidő-hosszabbítás után a bővítés előkészítéséről is döntés született. Nekünk ezzel kapcsolatban most az a feladatunk, hogy figyelemmel kísérjük azt a munkát, melynek során kiválasztásra kerül az új blokkok típusa, és az azokban használni kívánt fűtőelem fajtája. Ezután tudjuk megkezdeni azokat a gyakorlati teendőket, melyek a radioaktív hulladék-kezelés és elhelyezés kapcsán törvényileg a mi feladatunk. Ha az előbb említett döntések is megszületnek,

fel fogunk készülni mindenfajta atomerőművi hulladék tárolására.

– *Köztudott, hogy Ön mindig is nagy hangsúlyt fektetett a lakosság tájékoztatására. Hogyan foglalná össze az ezen dolgozó társulások és az RHK Kft. közös munkáját?*

– Személyesen is tapasztaltam, hogy a társaság és a területileg illetékes tájékoztató társulások közös programjain idén is több ezren vettek részt. A négy érintett térség, az említett létesítmények szomszédságában működő, összesen harminchat önkormányzatot tömörítő négy társulás komoly segítséget jelent a lakossági tájékoztató tevékenységben. Az ő munkájuknak, valamint a nyílt társadalmi párbeszédnek és a rendszeres tájékoztatásnak is köszönhető, hogy az e térségben élők között végzett idei közvélemény-kutatások is pozitív eredményt hoztak. Az itt élők között magas a tárolók üzemeltetésének és a kutatások folytatásának elfogadottsága, a helybeliek jól ismerik társaságunk tevékenységét.

– *Mit tart az idei évben a legkellemesebb pillanatnak Ön maga számára a társaság életéből?*

– A munkatársaim szakmájuk iránti elkötelezettsége idén is, csakúgy mint az eddig itt eltöltött hét évemben, büszkeséggel tölt el. Ennél fontosabb nincs egy vezetőnek. Emellett a magam részéről a már említett, térségi társulásokkal közösen szervezett programokat is az idei év legemlékezetesebb momentumaihoz sorolom. Gondolok e térségben például a Tájékoztató Nap sikerére, ahol mindig kiváló házigazdának bizonyulnak a helyiek. A lakossággal történő együttműködés jövőre is meghatározó lesz a társaság életében.

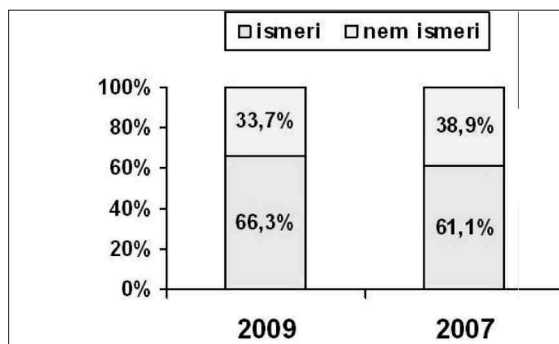

A Pest megyei Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló madártávlatból

A bataapáti felszíni létesítmények kifogástalanul üzemelnek, a felszín alatt pedig 2011-től fogadják majd a hordókat

Március 3-án,
Bodán indult útjára
a Nyugat-Mecsek
Társadalmi Információs
és Területfejlesztési
Önkormányzati
Társulás, valamint
a Radioaktív
Hulladékokat
Kezelő Kft. tájékoztató
környta a Nyugat-
Mecsekben. A kilenc
települést is
érintő körút a bodai
faluházban fogadta
először az
érdeklődőket.

Tavasszal lezajlott a kétélvete megrendezésre kerülő térségi közvélemény-kutatás. A Nyugat-mecseki TIT 9 településén összesen 801 megkérdezett válaszából ismét egy átfogó képet kaphatott mindenki, aki fontosnak tartja a környék településein élők véleményét. Az Nyim TIT munkáját dicséri az a tény, hogy a 2007-es 61,1%-os ismertségeről 66,3%-os ismertségre tett szert a társulás.

Ha május, akkor Hetvehely, ha Hetvehely, akkor Niels Bohr fizika- és kémiaverseny mondta a rendezvényt megnyitó beszédében Wágner Antal, Hetvehely polgármestere. A sokak által kedvelt ismeretterjesztő versenire immár ötödik alkalommal rendezték meg május 4-én a közösségi házban.

Június 4. és 11. között a németországi Gorlebenben járt tanulmányi úton a társuláshoz tartozó települések polgármesteriből és alpolgármestereiből álló küldöttség. A csoportot utaztató Kovács Győző is, Boda polgármestere, az NymTT elnöke, és ott volt a térség egyik országgyűlési képviselője is, Paizs József, Szigetvár város polgármestere. A küldöttséget az RHK Kft. és a Mecsekézer Zrt. szakemberei is elkísérték.

A nyár folyamán – bosszas előkészítő munkálatok után – megújult az RHK Kft. honlapja, amely a www.rhk.hu címen érhető el az interneten. A bodai projekt kapcsán sok ismerős dologgal találkozhatnak itt a nyugat-mecsekiek.

Szeptember 5-e és 9-e között az erdélyi partnertelepülés, Csikrákos falumagja rendezvényein, valamint a templom védőszentje tiszteletére rendezett búcsún vendégeskedett Boda község képviselő-testülete.

RHK-NymTIT, 2009

A Tájoló Napon mutatkozott be a Paksi Atomerőmű Zrt. tájékoztatókamionja, amely az atomerőmű bővítését megalapozó Lévai Projekt keretében itt kezdte meg országjáró körútját. A kamiont a társaság vezérigazgatója, Süli János mutatta be az érdeklődőknek.

Október 3-án már a hatodik alkalommal rendezték meg a nyugat-mecseki Tájoló Napot. Az esemény célja most is az volt, hogy a térség lakossága minél többet tudjon meg hazánk radioaktív hulladék-kezelésének programjáról, így a Bodára tervezett nagy aktivitású tároló elképzeléséről. Az RHK Kft. és az NymTIT által rendezett ismeretterjesztő programokon idén is nagy volt az érdeklődés, és a térség képviselői egyértelműen jelezték, hogy már várják a tudományos kutatások folytatását.

November 18-án, a kővágószőlősi tájékoztató irodában tartotta ülését az NymTIT. Elfogadták a III. negyedévi beszámolót és a 2010-es munkatervet. A polgármesterek az ilyen ülések alkalmával vitatták meg az év során megoldani kívánt feladatokat.

A településeken idén is meglátványozott a gondoskodás és a fejlődés. Az RHK Kft. és a települések polgármesterei közti együttműködés révén idén is sok minden újult meg: utak, járdák, játszóterek, emlékművek, középületek, akadálymentesített épületek.

A közvélemény-kutatás megerősítette: jó úton járunk

Kovács Győzővel, az NymTIT elnökével beszélgettünk

Hogyan értékelné az NymTIT idei munkáját, miben fejlődött a térség?

Ha a közvélemény-kutatás eredményéből indulunk ki, akkor elmondhatjuk, hogy jól végezzük a dolgunkat. Ezt a felmérést mindig fontos visszajelzésnek tartom. Sokat pályáztunk, és szép eredményeket értünk el. Sok útfelújítás, fejlesztés volt a településeken. Felállítottuk az információs táblákat is, melyek adatokat szolgáltatnak az erre járóknak a falvak elhelyezkedéséről, utcáiról, fontosabb jellemzőiről, és természetesen azok társulási tagságáról. Boda kapcsán el kell még mondanom, hogy helyi természet-

védelem alá vettük az Információs parkot, az agyagkő-formációval és fáival együtt.

A már említett idei közvélemény-kutatás jó eredménnyel zárult, és a Tájéoló Nap is sikeres volt. Hogyan foglalná össze a térség lakóinak hozzáállását a kutatások folytatásához?

Valóban szép eredménnyel zárult a tavaszi lakossági megkérdezés, magam is érdeklődve tanulmányoztam a grafikonokat, és vettem össze a 2007-es eredményekkel. Megállapíthatjuk, hogy a térség hozzáállására a várakozás a legjellemzőbb, de ugyanígy említhetem a nyugodtságot is, ami környékünk lakóit jellemzi. Büszkén mondhatom, a többi polgármester nevében is, hogy az itt élők folyamatosan érdeklődnek a tájékoztató programok iránt, mint amilyen például az RHK Kft. márciusi körútja volt. Mindig szép számmal vesznek részt az olyan rendezvényeken, mint a Tájéoló Nap. Itt

erősen jelen van a tájékoztatás iránti igény, amit az NymTIT-nek is kötelessége kiszolgálni.

Hogyan látja a társulás 2010-es esztendejét?

Kollégáimmal, a többi polgármesterrel már novemberben elfogadtuk a 2010-es esztendő munkatervét. Természetesen kiemelt fontosságú lesz eleget tenni a tájékoztatási kötelezettségünknek, végrehajtjuk a költségvetési tervet, együttműködünk az RHK Kft.-vel, és a szakhatóságokkal. Jövőre is tervezünk szakmai utat, fizika- és kémiaversenyt a fiataloknak, és szinte magától értetődő a Tájéoló Nap lebonyolítása, amit már hetedik alkalommal fogunk megszervezni. Az itt kiállított információs táblák pedig annak a munkának köszönhetőek, amit az egységes arculat kialakításáért teszünk, és ezt jövőre is folytatjuk.

Itt van a karácsony, jön az új év. Miként készült Boda?

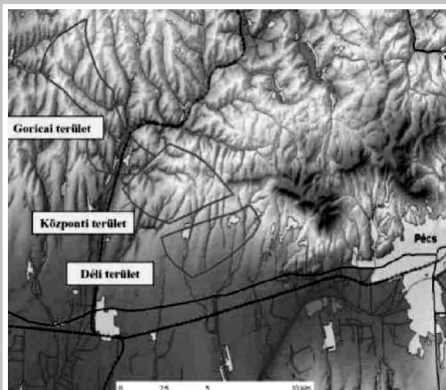
Képviselő-testületünk december 22-én tartotta ünnepi évzáró ülését. A település lakói részt vettek az év végi közmeghallgatáson, ahol a nyugdíjas korosztály képviselőinek átnyújtottuk az ilyenkor szokásos támogatást. A gyerekek pedig nagy örömmel fogadták a Mikulás-napi ünnepséget. Itt is szeretném megragadni az alkalmat, hogy Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és Boldog Új Esztendőt kívánjak a térség lakosainak.

Új fúrások mélyülnek Boda mellett

Boda községtől keleti irányban egy 50 és egy 100 méter talpmélységű kutatófúrást mélyített le az RHK Kft. A fúrásokat végző vállalkozónak a fúrások teljes hosszából fúrómagot kell biztosítania a geológusok számára. A fúrások kezdő átmérője 113 milliméter, míg befejező átmérője 96 milliméter lesz. A fúrások lemélyítéséhez keményfémbeütés, illetve gyémánt koronát használnak. Az előkészítő műveletek, a fúrási tevékenység és a fúrási terület helyreállítási munkái a környezet- és természetvédelmi előírások maradéktalan figyelembevételével történnek. A mélyítés során a lyukakban szakaszosan, több alkalommal lyukgeofizikai és vízföldtani vizsgálatokat végeznek, a kikerülő maganyagot pedig részletes dokumentációs és laboratóriumi vizsgálati programnak vetik alá. Ezek segítségével meg lehet majd határozni a mállással már nem érintett kızettestek mélységét is.

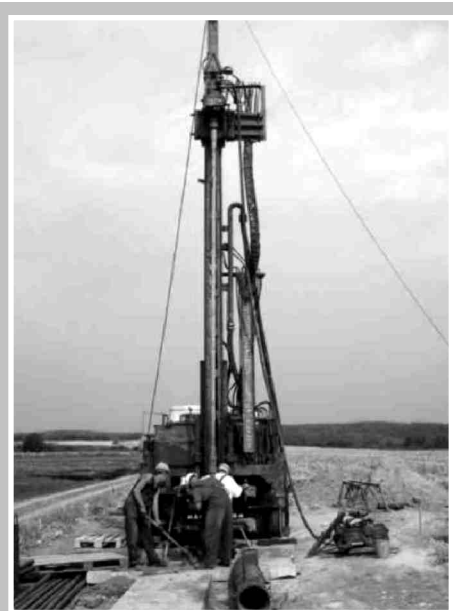
A felszín közelében az aleurolit és a felette található kızetek határzónája erősen töredezett, és az ebben a zónában mozgó vizek hatására végbemenő mállási folyamatok eredményeképpen, a duzzadóképes agyagásványok részaránya az aleurolitban jelentős mértékben megnő. A radioaktív hulladékok elhelyezése szempontjából ennek a kızetnek ez a tulajdonsága különösen kedvező, mert így nagyban csökken annak esélye, hogy víz jusson be az aleurolit mélyebb rétegeibe.

Amennyiben a fúrások erre alkalmasnak bizonyulnak, akkor azokat oly módon bővítik fel, és képezik ki vízmegfigyelő kúttá, hogy abban kizárólag az aleurolitból származó rétegvizeket lehessen tanulmányozni. Ebben az

A Nyugat-Mecsek igazi kincse az országnak, geológiai jelentősége felbecsülhetetlen.

esetben mindegyik fúrástól 5 méterre egy legfeljebb 25 méter hosszú másik fúrás is mélyül, anélkül, hogy belőlük fúrómagot kellene biztosítania a fúrósnak a földtani vizsgálatok számára, ugyanis ezek a fúrások a másik fúrás vízmegfigyelő párhajai lesznek. Így ezek a fúráspárok a felszín közeli vízföldtani monitoring részeként vízszintadatok gyűjtésére, és a vizek kémiai összetételének, állapotának megfigyelésére és e tulajdonságok időbeli változásainak vizsgálatára is felhasználhatóak lesznek. A kialakított kutak alkalmasak lehetnek környezeti, szennyezési vizsgálatokra, így akár az aleurolittal összefüggő kutatási, építési, illetve az esetleges távlati tárolóüzemeltetési munkák hatásainak megfigyelésére is. Az RHK Kft. úgy véli, fontos hogy az ilyen, testközelben lévő ellenőrzési lehetőség Boda község lakossága számára is adott legyen.

Hosszú kibagyás után újra folytatódott a helyszíni kutatások

Bizonytalan készleteink

Az emberiség energiaigénye erősebben nő, mint a népesség száma. Várható, hogy a század közepére megduplázódik az energiafogyasztás, pedig már most is jelentős. Ráadásul a felhasznált források összetétele is kritikus. Tavalyi adatok szerint világunk energiafogyasztásában 85 százalékot tettek ki a légkört leginkább terhelő fosszilis energiahordozók (kőolaj, földgáz, szén), és ebből a kritikusnak tekinthető olaj és gáz együttesen 60%-ot tesz ki. Nagy kérdés, elértük-e már a csúcst a kitermelésben? A jóslatok bizony erősen szórnak: egyesek szerint az olaj esetében már 2007-ben meghaladtuk a csúcst, más előrejelzések viszont 2020-ra teszik. Nem kevésbé eltérők a jóslások a gáz és a szén esetében: az előzőnél 2030 és 2040, míg az utóbbinál 2030 és 2050 évek között várható a csúskitermelés elérése.

Mindenesetre a kérdés lényege, hogy mennyi időre lehetnek elegendők a készletek, ha például a mostani használati ütemet vesszük figyelembe. És persze, mekkorák maguk a készletek? A válasz korántsem egyszerű. Egyrészt, akadhatnak még mindig felderítetlenek, de az ismerteket is legalább három osztályba sorolhatjuk: bizonyítottak, lehetségesek és egyelőre csak valószínűsíthetők. Maga az osztályozási rendszer is meglehetősen bizonytalan. Nyilván nagy elhallgatások és nem kevésbé nagy eltúlzások egyaránt szerepet kaphatnak a jelentésekben, alárendelve a mindenkor üzleti érdekeknek.

Talán a szénről megbízhatóbbak az ismereteink? 2007-ben svéd tudósok közreadtak egy jelentést, amiből kiderült, hogy a világ szénkészleteiről szóló adatok erősen túlbecsültek, a számítások felületesek. Német és amerikai szakemberek is utánanéztek, és hasonló következtetésre jutottak. Kiderült, hogy például az USA-ban a szenüknek mintegy 30 százalékát kitermelő államban az ismertnek feltételezett értéknek mindössze 44 százaléka a tényleges állomány!

Lehet-e ebből arra következtetni, hogy a világ más helyein is hasonló a helyzet? Nehéz erre határozott igen-nem választ adni, hiszen ahhoz kemény adatok kellenének, de kétségtelenül úgy tetszik, mintha kipukkanna a szénkészletekről szóló buborék. Márpedig ez komoly gondot hordoz, hiszen például az Egyesült Államokban a villamosenergia-termelés felét, Indiában csaknem a háromnegyedét, Kínában pedig a 80 százalékát a szénenergia adja.

Talán a legkevésbé az uránkészletekkel lehet baj, bár azért itt is fellépnek bizonytalanságok. Az urán-lelőhelyekről éppoly kevésbé pontosak az adatok, mint a fosszilis energiahordozók esetében. A készletek kitartása attól is függ, hogy mennyi lesz az urán ára. Ismert – és ez a klímaváltozás szempontjából mindenképpen nagyon jó hír –, hogy napjainkban valóságos reneszánszát éljük a nukleáris erőműépítésnek. 2008-as adatok szerint a világban 436 reaktor működik, 41 épül, és csaknem 110 létrehozását már tervezik. Éljenjárók e tekintetben Kína és Japán. Érthető, hiszen kevés a fosszilis energiahordozójuk, viszont, különösen a rendkívül dinamikusan bővülő kínai gazdaság esetében, az energiaigényük rohamosan növekszik. A klímagondok, a globális felmelegedés miatt aggódók örvendezhetnek a tiszta, a légkört lényegében nem szennyező atomerőművek előretörésének. Mindenképpen gondot okozhatnak viszont az üzemanyag-készletek körüli bizonytalanságok.

Az energiaforrások kimerülése nyomán előtérbe kerültek más lehetőségek is, amik egyrészt korábban technikailag nem voltak eléggé kiforrottak, másrészt túl drágának bizonyultak. Ilyen üzemanyagpótlók lehetnek a nem hagyományos szénhidrogének: a pala meg homokolaj és gáz, aztán a széntelegek rettegett rémének, a metánnak a kiaknázása (az USA-ban, ahol sok a feketeszen-telep, az éves gáztermelésük 15 százalékát innen

nyerik), sőt, idesorolható az örökjégbe zárt metán kiszabadítása is. Egyelőre nem túl nagy a részesedése a nem konvencionális készleteknek. Ráadásul környezeti problémák merülnek fel a kitermeléssel kapcsolatban, ugyanis a kitermelt olajhomok mezőkben még bőven visszamarad az ártalmas bitumen, ami veszélyezteti a lakosságot, az állat- és növényvilágot, és lényegében terméketlenné teszi a tájat. Máris heves tiltakozásokról hallatszanak híradások.

Mindeközben a világ lakosai, különösen a fejlődő, felzárkózó országokban aligha képesek, és nem is akarnak lemondani a szénhidrogéneknek, a szénnek vagy akár az uránnak energetikai hasznosításáról. Ha viszont ennyire megbízhatatlanok ismereteink a készletekről, marad a bizakodás, hogy majd helyettesítőként a megújuló forrásokat tudjuk használni. Az Európai Unió 2020-ra, tehát nagyon rövid idő múlva az összes energiaigényének húsz százalékát megújulókból akarja fedezni. Magyarország szerényebben tervez, a kormányzat 2007-ben megfogalmazott energiapolitikai koncepciója 15 százalékkal számol 2020-ra (jelenleg 4-5% körül jár). Egyes előrejelzések szerint a világban 2030-ra a megújulókból származó energia megkétszereződik.

*Dr. Szentgyörgyi Zsuzsa villamosmérnök,
a Magyar Mérnök Akadémia tagja*

Szorgalmas évet zárt a baráti kör

December 12-én tartotta idei utolsó közgyűlését a Zsongorkő Baráti Kör a kővágószőlősi faluházban. Az ülésen részt vett Sándor Tibor, Kővágószőlős polgármestere és Pandur József festőművész, a Medgyessy Ferenc Művészeti Műhely vezetője. "Elmondhatjuk, hogy megint egy sikeres évet zárunk" – kezdte beszámolóját Varga Géza, a Zsongorkő Baráti Kör elnöke, aki értékelte az éves munkát a baráti kör munkacsoport-vezetőinek beszámolója alapján. Varga Géza bevezetőjében örömmel említette, hogy a kör taglétszáma hét fővel emelkedett a 2009-es esztendőben. Röviden ismertette a helyi nyugdíjasklub idei tevékenységét, és megemlítette, hogy a baráti kör 2009-ben 40 000 forint támogatást tudott nyújtani a nyugdíjasklub részére.

A kertbarát munkacsoport a 2009-es évben sem szűkölködött programokban, hiszen minden hónapra jutott egy-egy rendezvény – mondta az elnök. Januári esemény volt a Vince-napi bormustra, február és március hónapokban került sor a téli-tavaszi előadás-sorozatra és a metszési bemutatóra, áprilisban pedig a bor-versenyre.

A kulturális munkacsoport szervezésében júliusban került sor a tavalyi alkotótábor anyagainak kiállítására, valamint az idei alkotótábor lebonyolítására. A környezetvédelmi munkacsoport tagjai szép számban vettek részt a RHK Kft. szakemberei által márciusban megtartott tájékoztató körút előadásain, amelyek a nagy aktivitású hulladékok végleges elhelyezési koncepciójáról szóltak. A munkacsoport tagjainak szervezésében kilenc település polgárai tettek látogatást a paksi atomerőműben. Ezenkívül a baráti kör megújította együttműködési megállapodását a Polgárőr Egyesülettel – zárta beszámolóját Varga Géza, a Zsongorkő Baráti Kör elnöke.

Pandur József, a Medgyessy Ferenc Művészeti Műhely vezetője meleg szavakkal köszöntö meg a baráti kör közel 20 éves támogatását, és átadta az alkotók idei munkáját a helyi közösség számára. A közgyűlés zárásaként a vezetőség megköszönte a munkacsoportok idei munkáját, majd terített asztalhoz invitálták a jelenlévőket.

Varga Géza elnök büszkén számolt be a baráti kör idei tevékenységéről

Kitekintő Európai összefogás magyar részvétellel

Új technológiai platform indult az európai hulladékkezelő szervezetek együttműködésével. Az új platform hivatalosan a Brüsszelben 2009. november 12-én tartott megbeszéléssel kezdte meg munkáját. A brüsszeli megnyitón 17 ország, 30 szervezet több mint 130 képviselője vett részt. Megnevezése: IGD-TP. Ez az angol rövidítés a mélygeológiai, nagy aktivitású radioaktív hulladékokat befogadó tároló megvalósítására utal (Implementing Geological Disposal Technological Platform).

A vezető európai, hulladékkezelésre specializálódott szervezetek közösen úgy látják, hogy 2020–2025 táján lehetőség nyílik legalább három európai telephelyű mélygeológiai hulladéktároló üzembe állítására. Az ezzel összefüggő hátralévő feladatokat közösen szándékoznak megoldani. Teszik ezt azért, mert a közös munka a feladatok végrehajtásához vezető út költségeit minimalizálja, az elért eredmények átláthatóságát és elfogadhatóságát ugyanakkor lényegesen megnöveli.

A létrehozott technológiai platform egy keretet jelent a közös munkavégzéshez. Magját egy központi irányítócsoporthoz jelenti, melynek tagjai a nagy aktivitású hulladéktároló kialakítására vonatkozó munkák tekintetében élenjáró országok hulladékkezelő szervezeteiből tevődnek össze. Információcserét célzó tevékenységüket egy laza szervezésű fórumon tervezik megvalósítani. A hátralévő munkák elvégzésére munkacsoportokat szerveznek, melyeknek kialakítását és a vonatkozó munkák koordinálását a központi irányítócsoporthoz végzi.

Az RHK Kft. a célkitűzésekkel egyetért és kinyilvánította részvételi szándékát a munkában. Az első néhány évben (2010–2013 között) csak a platformmal összefüggő információcserében vesz részt a magyar szervezet, utána pedig a hazai nagy aktivitású program felfutásával az irányítócsoporthoz való részvételt is megfontolja.

Jelenleg még csak Paksot szerepeltetik, de idővel Boda is felkerülhet a nagy aktivitású hulladékokkal kapcsolatos tudományos térképre

KISTÉRSÉGI LAP

Kiadja a Noguchi Porter Novelli
(1054 Budapest, Szabadság tér 7.)
Felelős kiadó a kft. ügyvezető
igazgatója. Szerkeszti
a szerkesztőbizottság.
Készült a Ferling PR Kft.
közreműködésével.
Nyomás: V-TESA Bt.

ISSN 1786-0563